

Kodlamalar ve Notlar

ULUSLARARASI ÖRGÜTLER

ULUSLARARASI ÖRGÜTLER

Küresel Örgütler

- OECD
- OPEC
- İİT
- NATO
- G-20
- D-8
- BM

Bölgesel Örgütler

- AB
- BDT
- KEİ

1

Türkiye aşağıdaki örgütlerden hangisine üye değildir?

- A) OPEC
- B) NATO
- C) D-8
- D) BM
- E) İİT

2

Aşağıdaki örgütlerden hangisinin askeri bir amaçla kurulduğu söylenebilir?

- A) OPEC
- B) NATO
- C) OECD
- D) G-20
- E) İİT

3

Aşağıdaki ülkelerden hangisinin Birleşmiş Milletler'de veto yetkisi yoktur?

- A) Almanya
- B) Rusya
- C) Fransa
- D) İngiltere
- E) Çin

KÜRESEL ÖRGÜTLER

1. EKONOMİK İŞ BİRLİĞİ VE KALKINMA ÖRGÜTÜ (OECD)

Amaç: Üye ülkelere ekonomi, istihdam, ticaret, teknoloji konularında yardımcı olmaktır.

Merkezi: Paris

- 1948'de Avrupa Ekonomik İş Birliği Örgütü olarak kurulmuştur. 1961'de ABD ve Kanada'nın katılımıyla OECD'ye dönüşmüştür.
- Türkiye kurucu üyeler arasındadır.

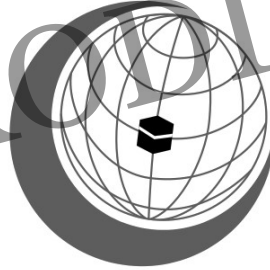

2. İSLAM İŞ BİRLİĞİ TEŞKİLATI (İİT)

Amaç: İslam ülkelerinin haklarını ve çıkarlarını korumak ve üye ülkeler arasında dayanışmayı sağlamaktır.

Merkezi: Cidde

- İsrail'de yaşanan olaylar sonrasında 1969 yılında İslam Konferansı Örgütü olarak kurulmuş olup 2011 yılında İİT ismini almıştır.
- Türkiye kurucu üyeler arasındadır.

3. PETROL İHRAÇ EDEN ÜLKELER ÖRGÜTÜ (OPEC)

Amaç: Petrol fiyatlarının belirlenmesi, üye ülkelerin petrol politikalarının belirlenmesi ve düzenli üretimin sağlanmasıdır.

Merkezi: Viyana

- 1960'ta Bağdat'ta kurulmuştur. Venezuela, Kuveyt, İran, Irak, Suudi Arabistan, Kongo, Katar, Libya, Ekvador, Cezayir, Nijerya, Birleşik Arap Emirlikleri, Ekvator Ginesi, Gabon, Angola olmak üzere toplam 15 üyesi vardır.

OPEC

4. KUZAY ATLANTİK ANTLAŞMA ÖRGÜTÜ (NATO)

Amacı: Sovyetler Birliği'nden gelecek tehlikelere karşı ortak cevap vermektir. Üyelerden birine yapılacak bir saldırı tüm üyelere yapılmış sayılır.

Merkezi: Brüksel.

► ABD öncülüğünde 1949 yılında askerî amaçla kurulmuştur. Türkiye ve Yunanistan NATO'ya 1952'de eş zamanlı olarak katılmıştır.

5. BİRLEŞMİŞ MİLLETLER (BM)

Amacı: Dünya barışını, güvenliğini korumak ve uluslar arasında ekonomik, toplumsal ve kültürel iş birliği yapmaktır.

Merkezi: New York

Ana organları: Genel Kurul, Güvenlik Konseyi, Ekonomik ve Sosyal Konsey, Uluslararası Adalet Divanı, BM Sekreterliği'dir.

► 2. Dünya Savaşı'ndan sonra 24 Ekim 1945'te kuruldu.

Güvenlik Konseyi 5 daimî, 10 geçici üyeden oluşur.

► Uluslararası Adalet Divanı Hollanda'nın Lahey şehrinde yer alır.

Devletler arası hukuksal problemlere bakar.

► Genel sekreter 5 yıllığına seçilir. (Antonio Guterres)

Güvenlik Konseyindeki Veto Yetkisine Sahip

Ülkeler: Fransa, İngiltere, Rusya, Çin, ABD

6. AVRUPA BİRLİĞİ (AB)

Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu olarak Almanya, Belçika, Fransa, İtalya, Lüksemburg ve Hollanda'nın imzaladığı Paris Antlaşmasıyla 1951'de kurulmuştur. 1993'te Avrupa Birliği antlaşmasıyla Avrupa Birliğine dönüşmüştür.

Merkezi: Brüksel

En son katılan: Hırvatistan/2013

Ayrılan: İngiltere/2020

► Türkiye 1959'da başvurmuştur. 3 Ekim 2005 yılında Avrupa Birliği katılım müzakereleri başlamıştır. 15 Aralık 2021'de müzakereler dondurularak askıya alınmıştır. Günümüzde 27 üyesi vardır.

7. BAĞIMSIZ DEVLETLER TOPLULUĞU (BDT)

► 8 Aralık 1991'de kurulmuştur.

Amacı: Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra ayrılan ülkeler arasında siyasi, ekonomik iş birliği yapmaktır.

Merkez: Minsk

► Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan, Türkmenistan, Rusya, Beyaz Rusya, Ukrayna, Ermenistan ve Gürcistan, Moldova ülkelerinden oluşur.

► Türkmenistan, Gürcistan, Ukrayna daha sonra ayrılmıştır.

COĞRAFYANIN KODLARI

Kodlamalar ve Notlar

1

Avrupa Birliğinden ayrılma kararı alarak 2020 yılında bu kararını gerçekleştiren ülke aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Almanya
- B) İngiltere
- C) İtalya
- D) Yunanistan
- E) Norveç

2

Aşağıdakilerden hangisi D-8 ülkelerinden biri değildir?

- A) Bangladeş
- B) İran
- C) Endonezya
- D) Afganistan
- E) Pakistan

3

Aşağıdaki ülkelerden hangisi NATO üyesi değildir?

- A) Rusya
- B) Türkiye
- C) Yunanistan
- D) Almanya
- E) Kanada

8. GROUP OF 20 (G-20)

Amacı: Uluslararası ekonomik iş birliğini artırmaktır. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelere oluşur.

Merkezi: 2022 yılında Endonezya'nın Bali şehrinde 17. toplantısı yapılmıştır.

- ▶ G-20 ülke liderleri her yıl farklı bir şehirde toplantılarını gerçekleştirir.
- ▶ Türkiye kurucu üyeler arasındadır.

9. GELİŞEN SEKİZ ÜLKE (D-8)

Amacı: Üye ülkeler arasında ekonomik ve ticari ilişkileri geliştirmektir.

Merkezi: İstanbul (TBMM)

Üye ülkeler: Türkiye, İran, Pakistan, Bangladeş, Nijerya, Mısır, Endonezya, Malezya.

10. KARADENİZ EKONOMİK İŞ BİRLİĞİ TEŞKİLATI (KEİ)

▶ 1991 yılında İstanbul'da kurulmuştur.

Amacı: Üye ülkeler arasında ekonomik, kültürel ve sosyal ilişkileri geliştirmektir. Karadeniz Havzası'nda barışı ve refahı sağlamaktır.

Merkezi: İstanbul

Üye ülkeler

- ▶ Türkiye ▶ Azerbaycan
- ▶ Gürcistan ▶ Moldova
- ▶ Rusya ▶ Ermenistan
- ▶ Ukrayna
- ▶ Bulgaristan
- ▶ Sırbistan
- ▶ Romanya
- ▶ Arnavutluk
- ▶ Yunanistan

1) B 2) D 3) A

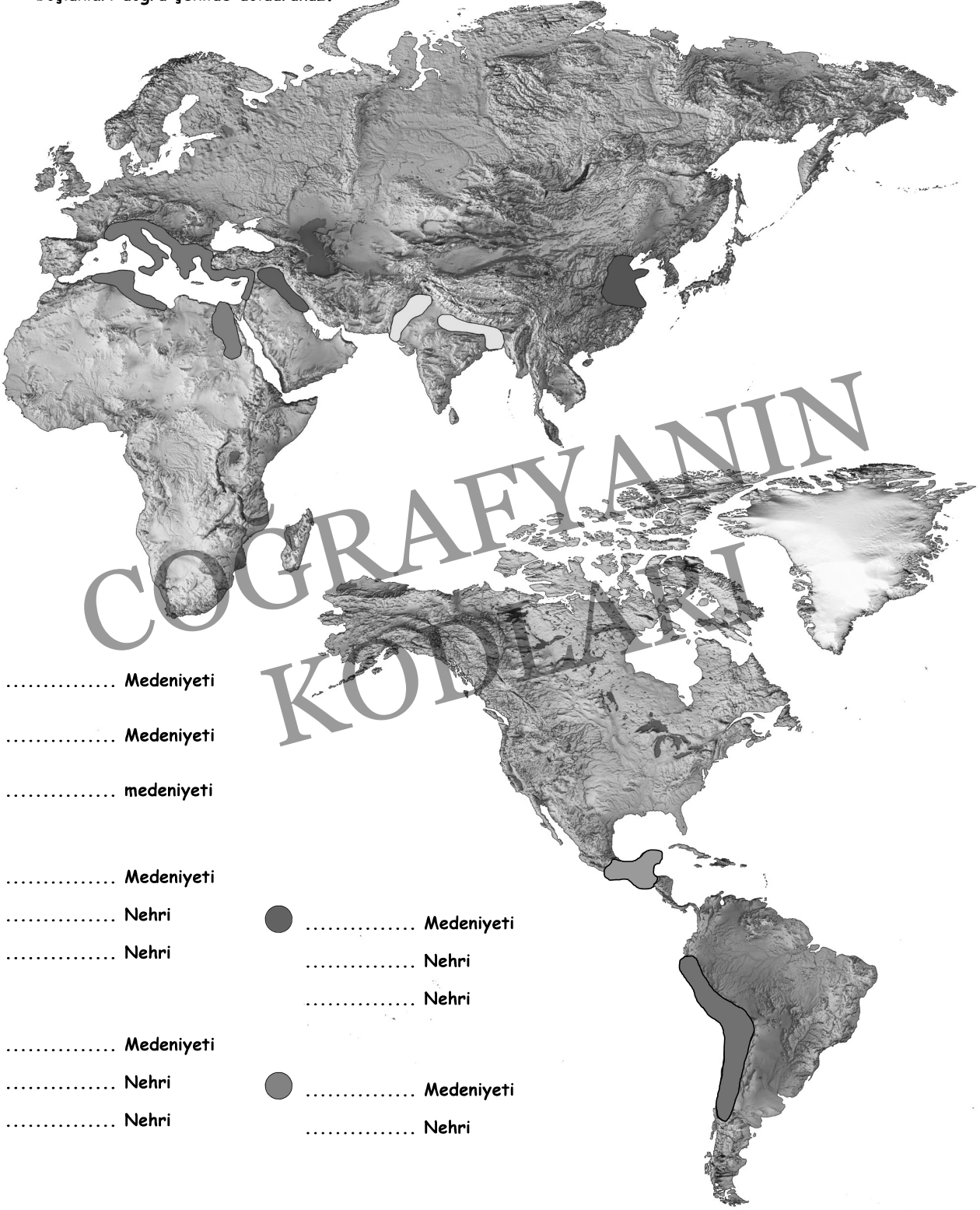

Coğrafyanın Kodları

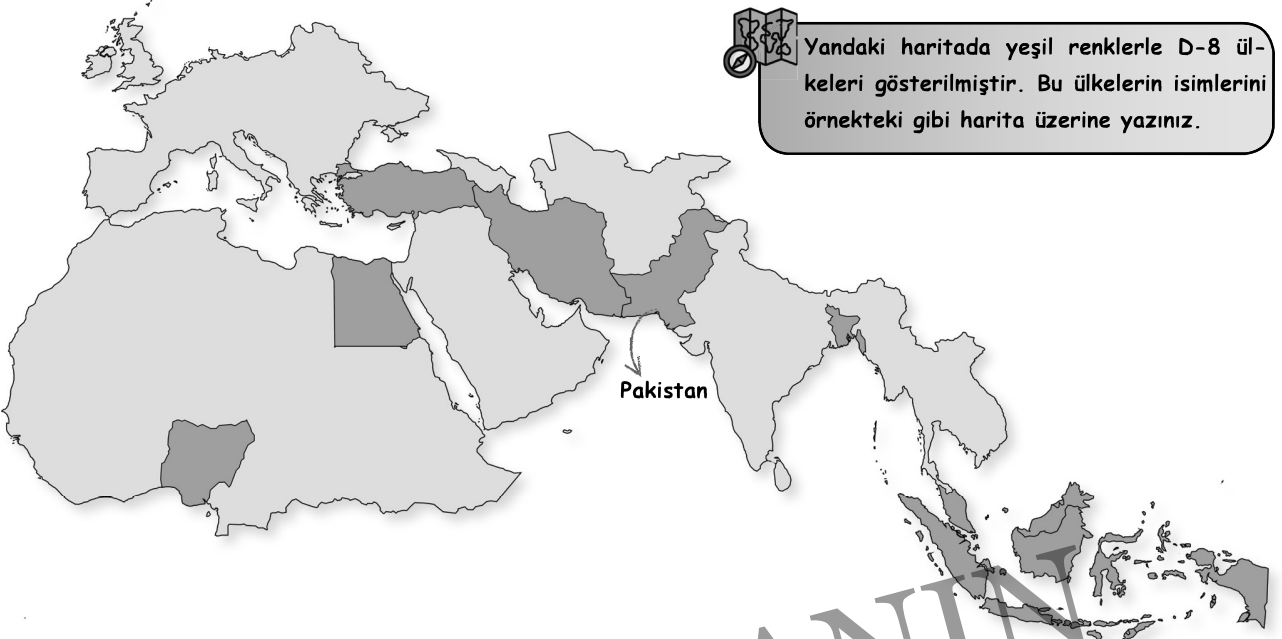

Aşağıdaki haritalarda ilk medeniyetlerin yerleri farklı renklerle işaretlenmiştir. Bu haritalara bakarak aşağıdaki boşlukları doğru şekilde doldurunuz.

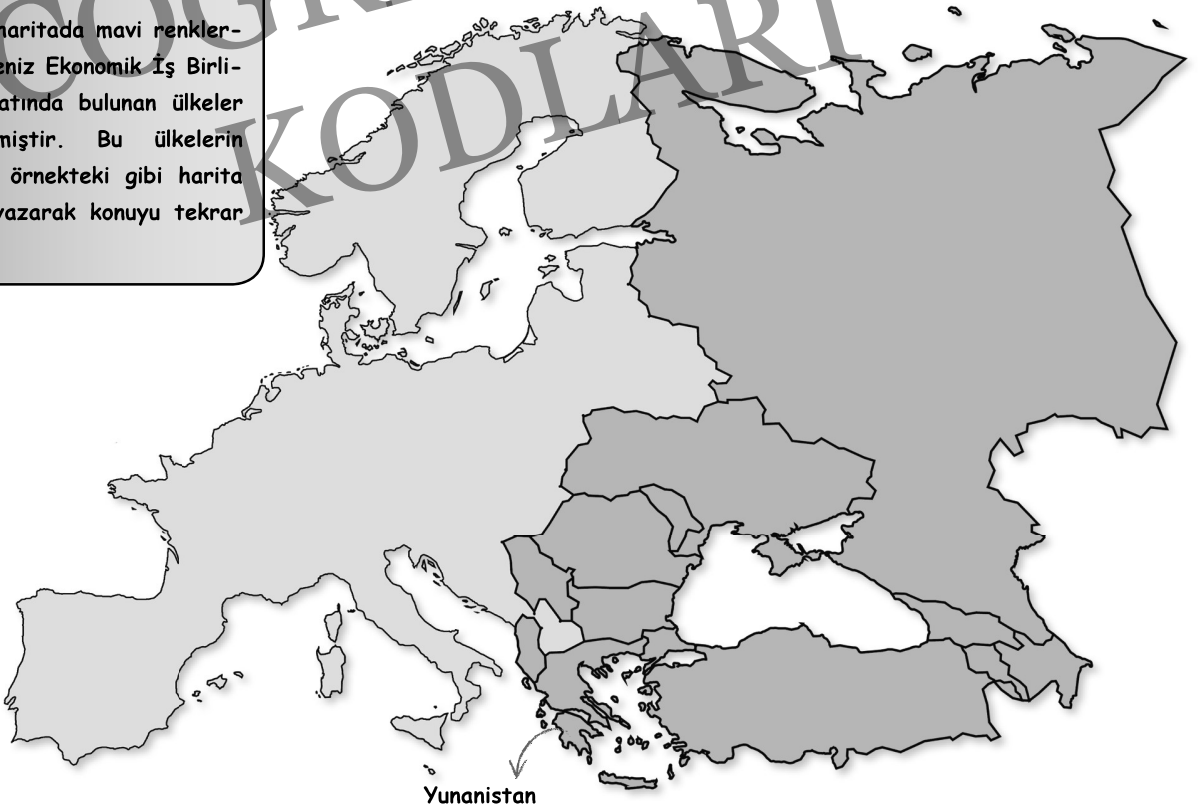
- Medeniyeti
- Medeniyeti
- medeniyeti
- Medeniyeti
- Nehri
- Nehri
- Medeniyeti
- Nehri
- Nehri
- Medeniyeti
- Nehri
- Nehri

Yandaki haritada yeşil renklerle D-8 ülkeleri gösterilmiştir. Bu ülkelerin isimlerini örnekteki gibi harita üzerine yazınız.

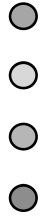
Yandaki haritada mavi renklerle Karadeniz Ekonomik İş Birliği Teşkilatında bulunan ülkeler işaretlenmiştir. Bu ülkelerin isimlerini örnekteki gibi harita üzerine yazarak konuyu tekrar ediniz.

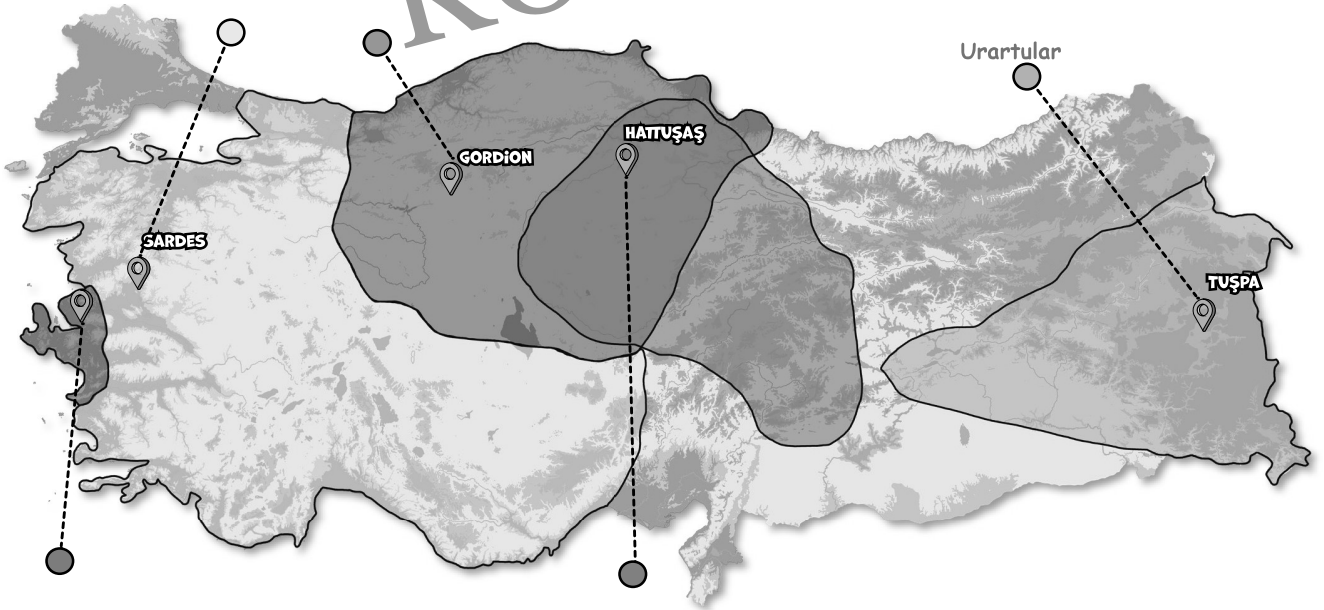
Yunanistan

Aşağıda Dünya haritasında gösterilen kültür bölgelerinin isimlerini alttaki renklerin karşısına doğru şekilde yazınız.

Aşağıda Türkiye haritasında Anadolu'daki yerleşmeler gösterilmiştir. Örnekteki gibi isimlerini doğru şekilde yazınız.

Aşağıda verilen küresel ve bölgesel örgütlerin merkezlerini karşınıza yazınız.

- ▶ KEİ :
- ▶ NATO :
- ▶ D-8 :
- ▶ OPEC :
- ▶ İİT :
- ▶ OECD :
- ▶ AB :

Aşağıda resimleri verilen Dünya'nın Eski ve Yeni Yedi Harikası'nın isimlerini ve buldukları ülkeleri altlarına yazınız.

.....

.....

.....

.....

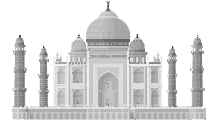
Aşağıdaki cümleler doğruysa cümlelerin başına "D", yanlışsa "Y" harfi getiriniz.

- ◀ NATO askerî amaçlarla kurulmuştur.
- ◀ Almanya, Birleşmiş Milletler'de veto yetkisine sahip ülkelerden biridir.
- ◀ Yunanistan NATO'ya üye değildir.
- ◀ Türkiye G-20 ülkelerinden biri değildir.
- ◀ OPEC üye devletler arasında ekonomik iş birliğini sağlamak ve ticareti geliştirmek için kurulmuştur.
- ◀ Avustralya ve Almanya aynı kültür bölgesi içinde yer alır.
- ◀ Fırat ve Dicle Nehirleri arasında kurulmuş olan medeniyet Akdeniz medeniyetidir.
- ◀ İnka medeniyeti taş işçiliğinde gelişmiş olup dağların yüksek kesimlerinde yerleşmişlerdir.
- ◀ Tayland turizm gelirleri bakımından dünyada ilk on ülke arasında yer alır.
- ◀ Çorum'da bulunan Hattuşaş, Lidyalılara başkentlik yapmıştır.
- ◀ Kavalalı Mehmet Ali Paşa Camisi Mısır'dadır.
- ◀ Dünya'da ilk millî park, ABD'deki Yellowstone Millî Parkı'dır.

.....

.....

.....

.....

.....

ÖSYM ANALİZ

Küresel ve bölgesel örgütler her sene soru gelen çok önemli bir konudur. Sorulan sorular yüzeysel değil, ayrıntılı bir şekilde sorulabilmektedir. Bu örgütlerin özellikle ne amaçla kurulduğunu ve merkezlerinin nerede olduğunu bilmemiz soruları çözebilmemiz için en önemli noktadır.

Dünya kültür bölgeleri 2022'de Dünya haritası üzerinde sorularak farklı bir soru tarzı önümüze koyuldu. Bu yüzden Dünya kültür bölgelerini harita üzerinde öğrenmeliyiz.

! OGM ANALİZ **YOSEMİTE MİLLİ PARKI**

ABD'nin Kaliforniya eyaletinde yer alan granit kayaları ve sekoya ağaçları ile ünlü millî parktır.

! OGM ANALİZ **SERENGETİ MİLLİ PARKI**

Afrika Kıtası'nda Tanzanya'nın kuzeyinden Kenya'nın güneybatısına kadar uzanan 30 bin kilometrekarelik millî parktır.

! OGM ANALİZ **MEDENİYETLERİN BEŞİĞİ**

Anadolu geçmişten günümüze birçok medeniyete ev sahipliği yapmıştır ve "Medeniyetlerin Beşiği" olarak anılmıştır. Anadolu'nun birçok medeniyete ev sahipliği yapmasının nedenleri;

- ▶ topraklarının verimli,
- ▶ su kaynaklarının çok,
- ▶ uygun iklim koşullarının hâlihazır,
- ▶ uygun tarım alanlarının var olmasıdır.

! OGM ANALİZ **HOLLANDA**

- ▶ Kıyı çizgisine paralel setler inşa ederek setlerle kıyı arasında kalan su tahliye edilip denizden toprak kazanılmaktadır.
- ▶ Konya kadar toprak parçasına sahip olan Hollanda Dünya'nın en büyük tarımsal ürün ihracatçısı ülkelerinden biridir. 118 milyar dolarlık ihracat yapmaktadır. Tarım ihracatında Dünya'da ikinci sıradadır.
- ▶ Amsterdam, Avrupa'nın en büyük havalimanlarından birine sahiptir.

- ▶ Ani Harabeleri (Kars)
- ▶ Selçuklu Mezarlığı (Ahlat-Bitlis)
- ▶ Divriği Ulu Camii (Sivas)

▶ Medeniyetlerin hangi ülkelerde varlık gösterdikleri ve hangi nehir çevresinde kuruldukları ısrarla OGM materyal sorularında karşımıza çıkmaktadır. İlk medeniyetler konusuna bu bağlamda ayrıntılı çalışılmalıdır. Üzerinde en fazla durulan medeniyet İnkâ medeniyetidir. Özellikle konumu, günümüze daha yakın bir tarihe kadar yaşamış olması ve Machu Picchu antik kenti öğrenilmelidir. Bunun dışında üzerinde en fazla durulan medeniyet Mezopotamya medeniyetidir.

- ▶ Türklerin geniş bir coğrafyaya yayılmasındaki en temel unsur göçebe yaşam tarzlarıdır.
- ▶ Akdeniz medeniyetleri tarım alanlarının yetersiz olmasından dolayı denizcilikte ilerlemişlerdir.
- ▶ Türk kültürünün en önemli kültür kalıntılarından olan Orhun Yazıtları Moğolistan'da bulunur.
- ▶ Birim alandan alınan verim gelişmiş ülkelerde fazla az gelişmiş ülkelerde azdır.
- ▶ İlk sanayi şehri Manchester'dır. Sanayinin gelişmesiyle beraber taş kömürünün önemi artmıştır.